

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Egyes szám ára	6 kr.
Külföldre egy évre	8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közigazgatási, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:
minden egy hasábos 1 garmond
sorért vagy annak tőrfogatáért
4 kr. s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bőlgyedj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyílttér“ rovatban
közlendő cikkek soronként
10 kr. díjért közöltnének.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-HIVATAL:

Kézdi-Vásárhelyt:

Csik-Szeredában:

Székely-Udvarhelyt:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

T. Nagy Imre szerkesztő lakásán.

Dr. Kádbó Ferenc szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények, valamint előfizetési pénzek, hirdetmények, nyíltterek stb. mindhárom szerkesztőségben és kiadóhivatalban elfogadják.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld“ című közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenként jelenlegi nagyságában 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre	6 frt — kr.
Fél évre	3 frt — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre	8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadják.

Az előfizetési pénzek a kiadóhivatalba és pedig K.-Vásárhelyt a nyomdába, vagy Csik-Szeredába T. Nagy Imre, Székely-Udvarhelyre Dr. Kádbó Ferenc szerkesztőkhöz küldendők, vidékről legcélszerűbben posta-utalvánnyal.

A „Székelyföld“ kiadó hivatala.

A kórház dolga.

Sz.-Udvarhely, 1882. júl. 12-én.

Akkora épület, mint egy jókora határhalom, hogy az előtte elvonuló kerítés mögül csak födelével kandikál ki, a mi zsindegyházzal van így-ugy fűdve; előtte takarítatlan, büzsös árok; tágas, de rendetlen udvar, a mire a folyosó nyílik ki, a hol a betegeknek kellene sétat helyet tartani; benn az épületben 4 apró szoba, ökölnyi ablakkal, hol asszony, férfi — ha szükség kívánja — együtt ápoltatik: ez Udvarhely megye közkórháza. Szegényes, czéltalan, szűk, ronda, nem kielégítő, de mindenek felett szerfelett kicsiny.

A közegészségügy elhanyagolása kórvész idején szokta magát megbuzulni; mikor a pestis, a döghalál, a mirigy s más istencsapása reánk nehezu, milliókat is hasztalan áldozunk, s mert a magán-segély képtelen a fenével megküzdeni s mert olyan közkórház, hova

tekintélyes számu beteget elhelyezhetnének, nem áll rendelkezésre: a halál kétszeresen, százszorosan szedi áldozatait.

Békés nyugodt viszonyok között kell az eljövendő nyomorúságok lehetőségének útját állani. Rossz gazda, ki akkor siet gátját a vizár ellen biztosítani, mikor az ár azt immár megbontotta.

Megyének kórházában négy szoba van csupán.

Mit tegyen az orvos egy olyan beteggel, ha esetleg e négy szoba már be van népesítve, kit megfigyelés végett külön szobába kell a tudomány parancs-szavánál fogva elhelyezni, ha olyan külön szobával nem rendelkezik? A betegség lehet veszélyessé is, mikor eldölhet, hogy tulajdonképen mi a diagnózis! S ekkor, ha már megfertőztette a beteg a közös szoba légkörét, ha már a többi curabilis egyéneket is elöltötte a baj miásmáival, nem magát a hiányos, a rossz, az elégtelen institutiót éri-e a vád s azokat, kik a bajon segíteni elmulasztották?

Vármegye, mint Udvarhely megye, város, minő Udvarhely, csekélynek mondható áldozatkészséggel oly kórházat létesíthetne, mely ily nagy népességnek megfeleljen s veszélyek esetére, emberi számítás szerint legalább, biztos oltalmat nyújtson.

E képnél semmivel sem vigasztalóbb magának a gyógykezelésnek vezetése sem! A kórháznak van ugyan orvosa, de a ki egyszersmind a vármegye

első orvosa is. És Dr. Szabady Ferenc bizonyára nem válótható, ha hivatalos küldetésben Udvarhelyről eltávoztván, otthon a beteg, a kórházban, türelmes várakozásra kénytelen.

A szobák kicsinyek is, alacsonyak is; szellőztetésük absolute lehetetlen, s így a gyógyulás legfőbb feltétele, a tiszta lég, nem épen otthonos vendég azokban. Ablakaik kicsik, szűkek, kellő világot terjesztetni alkalmatlanok. Az ajtók előtt vonul el egy sor fedett gang-szerű valami, a mi állítólag arra való lenne, hogy a beteg abban sétát tegyen. De ingatag, dűledező s az elbukástól az égi kegyelem, meg egy-két, a falba erősített vaskapocs védelmezi; meg aztán légvonatos is, úgy, hogy oda indulni annyi, mint náthát, rheumát és egyéb kellemetes istenáldását szerezni.

A kórház dolga nagyjában tehát ilyenforma.

E bajon segíteni először emberbaráti és társadalmi kötelesség, másodszor pedig egészségügyi közszükség. És segíteni Udvarhely megyében, hol a kórház-alap 40—50.000 frtnyi tisztes vagyonnal rendelkezik, hol az intelligens elem akkora contingenst képes felmutatni, bizonyára nem nehéz dolog. Széles, egészséges légkörű hely akár a katonai kórodával szemben, akár pedig a város felső felén van elég; a kő- és faanyag vármegyénkben, gyökerén a sziklák-, patakok- és erdőknek, nem drága; a vármegye, a város adjanak hozzá kézi és ígás napszámot; a város

ifjusága rendezzen két estélyt és táncmulatságot annak a javára és a munka menni fog.

Harminez ezer forinttal egy oly kórházat építhetni, mely a tudomány igényeinek megfelelően s a kor színvonalán fog állani, beleértve ebbe a felszereléseket is. A berendezésnek legalább 60 egyénre kell szólni; és foglaljon az épület két osztályt magában: egyet a nőknek, egyet a férfiaknak. E két osztályon belül lehet alosztályozni megfigyelő termekre és alosztályozni a különböző kórnekem szerint is, mert a belbetegség a sifistikus bajokkal még sem gyógykezelhetetik egy osztályban.

Könnyű átlátni egy tisztességes megyei kórház létesítésének szükségét. Nem mi vagyunk az első, kik ezt eszme mellett szót hallatunk, s igen sajnós lenne, ha szavunk ismét csak az agyonhallgatásnak lenne kitéve.

Udvarhely orvosok dolgában igen jó viszonyok között van. Négy kitűnően képzett, a tudomány mai színvonalán álló czivil orvos mellé sorakozik a katonai orvos. Ily erők mellett igen könnyű lenne egy kórházi orvosi állomás rendszeresítése is, a melyre feltétlenül szükség van.

Befolyásos férfiak vegyék az ügyet kezükbe, vármegyei közgyűlésen hozzák szóba e kérdést, létesítsék a kórházat emelvén egy épületet és létesítvén egy intézményt, mely a késő unokákat hála kötelezi s nevüket emlékeztetéssé teszi.

Sajgó.

A „Székelyföld“ tárczája.

Házassági ajánlat.

Kedves barátom! Sokszor mondd: Szeretnék nőül, de félek, hogy rosszul üt ki a dolog! Tanácsot is kértél, azért fogadd tőlem is vedd fontolóra e pár sort.

A nők imádjátjaink az ifju-korban, élettársaink a férfi-korban, ápolóink az öreg-korban. Így minden korban van okunk a nőülésre. Csakhogy élettárs választásánál az okos ember sokkal nagyobb vigyázatot kell, hogy tanúsítson — véleményem szerint — mint szabad nép, királya választásánál. A királytól távol tarthatom magam, legalább ha nyilvános lázító, vagy felség-sértő nem vagyok, szobámban nem rendelkezik; azonban az asszony a ház keresztje, melyre bűnösszö hasonlón rá vagyok kötve.

Ha az asszony rossz, sziklához láncozott Prometheus vagyok, kinek ezen rémes ölyv minduntalan megújult máját megcsesz, ha pedig idős és rut, a bűntettek ama legborzasztóbbikát kell kiállanom, mely az egykori zsarnok lelkében szülemlett és abban állott, hogy az élő embereket a halottak testéhez kötötték s így tették őket a halál martalékaivá; ha tudatlan, kellemetlen ven-

dég társaságában kell élnem, a piac törtenetei, az általános elesélt hírek, születés és névnap üdvözlések, tisztelgések, füstölődések bírálat, piros pozsgás falusi kisasszony öltözéke, katonai és statisztikai kimutatások, melyek egy udvari legény palotájából, egy kifli-áruoló kölyök titkos levéltárából, mosónő vagy udvari bolondtól származnak, képezik beszélgetésünk tárgyait.

Ha mindezekhez féltékeny is vagyok, el vagyok veszve, mert könnyebb száz bolhát megőrizni, mint egy asszonyt. Röviden szólva, válassz a mint tetszik, választásod megboszul tégedet, így szólott Sokrates egy valakihez, ki ezen tárgyban hozzá tanácsért folyamodott.

Igaz ugyan, hogy magam sohasem bántam meg választásomat, de ez alkalmasint onnan ered, hogy életemnek párját találtam, minőről maga Plató is álmodott.

Ha mindjárt mesésnek is tűnik fel, annyi azonban áll, hogy vannak lelkek, melyek egymásnak teremve, melyek egykor, ha csupán az Elizeumban is, találkozni fognak. Ha te, kedves barátom, egy ily leányra találsz, kérd meg azonnal, mert Jupiter mindkettőket egy kaptára teremtett s csak együtt képeztek egy egészet.

Mégis tréfán kívül hallgasd meg figyelmeztetéseimet: figyelmeztetni akarok, nem ugyan büszke tanári hangon, hanem őszinte baráti érzéssel.

Mindenek előtt, ha boldog akarsz lenni, rut nőt ne végy feleségül. Szép külső szép lelket ígér, ha ez utóbbi nevelés által nem hanyagoltatott el. Ez mindenkor igaz és tapasztalatra fektetett állítás. Természetes dolog, hogy egy rut nő gyermekétől fogva irigy azokra, kik szépek; az irigységből származik káröröm, harag, boszu, üldözés és egész sora ezen pokoli bűnöknek. Csodálkozhatunk-e tehát, hogy egy ily lény, ki gyűllhelye ezen vétkeknek, a bűnöknek természetes előhaladása következtében mindig magasabb polezra hág, míg tökéletes ideálja lesz az ördögnek? Ha neked egy ily lény kell, ki nemcsak a kol-dusokat, hanem barátaidat is üldözöbe veszi, válassz magadnak ily nőt! Ha pénze is van, jaj neked! egy asszonyi Neró lesz felett az ur, ki téged lassu halálra készít elő. Ezen borzasztó urat szeretned kell, a vesszőt, melylyel veretel, meg kell esőkolnod, oly dolgokat kell véghez vinned, melyektől a férj borzad, melyeknek a természet is ellene mond.

Ha boldogságot akarsz hozományul

nyerni, kaczer nőt se végy feleségül. Jól tudom, hogy a mindent ujra keresztelő francziák ezen szóhoz más fogalmat kötnek, mint mi magyarok; azonban az tény, hogy a kaczer oly nő, ki nemcsak férjének, hanem minden férfinak kivétel nélkül tetszeni akar. Ha czélját érte, bálók, társaságok kell, hogy rendeztessenek, hangversenyek, komédiák látogatassanak; színház, dívat mind adót kívánnak tőle; gyülekezetek, melyek épen oly szabadalmazott játékházak, mint a párizsi akademia, vagy a velencei bank, ezer istennő jelenlétét követelik. Mindezen unaloműzések a férfi zsebére és homlokára egyaránt veszélyesek. Ha életkorát nem tudod, mint a szarvas éveit az agancsról, a diadem ágazataiból kitalálhatod. Nem fog-e ezen tetszési vágyból természetes összefüggésben elhatalmazott büszkeség származni? Egy nő, ki mindenkin tetszeni akar, minden pillanatban más alakot kell, hogy öltösz, érzelmeket színel, melyekkel nem bír, természetét eltitkolja, arezonásai metsző éleinek változtatását gyakorolja. Mily remlítő metamorphosist vesz észre a férj, midőn este ezen színész nőt természetes valóságban látja? A mesterkelt pir arcáról leörültek, szép mellének dobort okozó kötelékei leoldatnak: a hercegazszony úgy jelenik meg, mint egy új szindarab próbáján, hitvány, kopott; a kegyistennő tekintete kísértő tekintetvé változik.

(Vége köv.)

A kihágási ügyekben közigazgatási közegek által kiszabott pénzbüntetések nyilvántartása tárgyában a belügy-miniszter a következő körrendeletet intézte az összes törvényhatóságokhoz:

1881. évi augusztus 17. napján 38547. sz. a. kibocsátott itteni körrendelettel megküldött utasítás 12. §-a szerint, a kihágási ügyekben bírói hatalmat gyakorló közigazgatási és rendőri tisztviselők által megállapított pénzbüntetésekéről vezetett nyilvántartási könyvek és pénznaplók minden félév végén lezárandók és a kezelők által aláírt hiteles másolatokkal együtt 15 nap alatt közvetlenül a m. k. igazságügyi miniszterium számvevőségéhez terjesztendők fel.

Minthogy az igazságügyi m. kir. miniszter urnak f. évi ápril 22-én 14855 sz. alatt hoztam intézett átiratából arról értesültem, hogy a közigazgatási hatóságok hatáskörébe utalt kihágási esetekből befolyt, 1878 évi V. tcz. 27. §-ában meghatározott célra fordítandó s az általam 1880. évi augusztus 17-én 38547. sz. alatt kibocsátott itteni körrendelettel közölt utasítás 12-ik §-a értelmében elszámolandó pénzbüntetés összegekről szerkesztett nyilvántartási könyvek és pénznaplók—az ország legtöbb megyéjének járási szolgabírái s a városok rendőrkapitányai által nagyobb részt sem be nem mutattattak, sem a kezelés esetleges hiánya be nem jelentett: ennél fogva a múlt évi augusztus 18-ik napján 40353-ik szám alatt kibocsátott itteni körrendeletem kapcsán ezennel felhívom a törvényhatóságokat, hogy az iránt minél előbb intézkedjenek, miszerint a járási szolgabírák, illetőleg a városi rendőrkapitányok részéről a büntető törvénykönyvek életbeléptetésétől, vagyis 1880. évi szeptember 1. napjától kezdőleg most már 1881. évi december 31. napjáig bezárólag szerkesztett kimutatási könyvek és pénznaplók, a mennyiben pedig a jelzett idő alatt kezelés elő nem fordult volna, az erre vonatkozó nyilatkozatok felelősség terhe mellett azonnal és pedig közvetlenül az igazságügyi m. k. miniszterium számvevőségéhez beküldessenek, jövőre nézve pedig az előlídezett körrendelettel közölt utasítás 12. §-ában foglalt határozmány szigoruan megtartassék.

*

Az egyiptomi kérdés, mely oly régóta foglalkoztatja az európai sajtót, mind inkább kezd komolyabb szintet ölteni. Az alkirály, a kormány és a nemzeti párt között beállott surlódások oly viasz állapotokat teremtettek, melyek szükségessé teszik, hogy az európai hatalmak közeljövőjének a rend és nyugalom helyreállítására. Az Alexandriában kiüthött zavar s a keresztény lakosokon elkövetett vérengzés végre komolyabb lépésekre kényszerítette a hatalmat. A kikötőben horgonyzó angol hajóhád fenyegető állást foglalt el s csak parancsra várt, hogy a város bombázását elkezdje. Az európaiak nyakra-főre siettek elhagyni a várost; a különböző nemzeti seregű hajók alig voltak képesek a menekülteket elszállítani. Az egyiptomiak mind ellenségesebb állást kezdtek elfoglalni, a kikötőt megerősítették. Folyó hó 7-én reggel Seymour tengernagy el kezdte a várost lövetni. Az ostrom folyamáról a távirati értesítések következően szólnak:

A „Malza“, „Elkanat“ és a khedive palotája melletti erődök légbe roptattak.

Éjjeli tizenegy órakor az egyiptomiak a tüzelést abba hagyták, mire az angolok óvatosan a parthoz közeledtek és az „Invincible“ fregatról egy osztály tengerész partra szállott.

Az egyiptomiak vitézül küzdöttek s igen nagy veszteséget szenvedtek. Az angolok közül elesett öt katona és 27 megsebesült.

A pálinkaivásról.

(Ajánlva a tanítóknak és lelkészeknek.)

— Felolvastattam a csikmegyeri román. kath. tan. egyület gyűlésén. —

Jelige: Józanodjunk!
(Vége.)

A székely nép közt szokás a nő a szülés perezeiben lerészegíteni, de akkor megtanulja a nő, hogy a szülés alkalmával megivott pálinka nem erősít, hanem gyöngít s ez okozza azt, hogy néhány napig félholtan fekszik ágyában a szegény beteg nő.

Átlátva továbbá azt, hogy rövid időn való folyógyógyulásának a pálinka halálos ellensége; s megértén azt is, hogy ha a szoptató nő pálinkát iszik, azt a csecsemő anyja emlőiből szívja be.

Miután a családok ismerik a pálinkaivás káros következményeit, végre főlhagynak vele, gyermekeiket sem szoktatják rá s az ekép megtakarított összeggel a család anyagi helyzetén nagyban segítve lesz.

A pálinkaivás virágzásának tápanyagot ad maga az állam, mert háborus időben minden személynek naponként meghatározott mennyiségű pálinka-speciest ad s azt meg kell inni; ezzel a mértékletesség erkölcsi erénye helyett a hét főbűnök egyikét terjeszti.

Fényes példánykép tündöklék e téren az orosz állam, de nem így van ez Franciaországban, hol törvény által ki lett mondva: „Hogy a ki nyilvános helyen lerészegszik, választói jogát veszti el“.

Ezen eléggé nem dicsőíthető törvény legfényesebb eredményének tekinti a világ azt, miszerint a francia nép, dacára sok viszontagságainak, Európa többi államai mellett tekintetében már-már túlszárnyalja.

Ohajtandó volna államunkban is, miszerint az országgyűlés hozzon törvényt, hogy mind az, ki egy év alatt a pálinkaivással fel nem hagy, pálinka-adó ezimén bizonyos összeget fizessen, az évről-évre szaporodó államadóság törlesztésére. E törvény életbeléptetésével nagy haszon háromolna az államra, s áldásdus sugarai egyesekre is jótékonyan hatnának.

A cél elérésében hatályosan működhetnek továbbá a szószekekből a községek lelkészei, kik, hála az égnek, népünk előtt kitűnő tiszteletben állanak. A szószekek ama hely, melyet a valódi vallásos ember Isten szent trónjával tekint, honnan felszentelt szolgálja által maga az ur szól a néphez. Az tehát, ha a lelkész a szószekekből egyik alkalommal a mértékletesség erkölcsi erényét az erény valódi fönségében, más alkalommal pedig a torkosságot, mint a hét főbűnök egyikét származásában, valóságában és következményeiben, az őt megillető koromszínben tüntetné föl, a népre igen hasznos lenne, mert ezáltal megkedvelnék az erényt s megutálnák a bűnt.

Vágy ébredne szívökben az erény követésére s utálattal fordulnának el a bűn és lünvezető alkalmaktól. Továbbá a pálinkaivás káros következményeiről beszélendő azon példák, miket a nép a szószekekből gyakran hallana, szintén segítenének a cél elérésében.

Végre igen kíváncsok s célunk elérésében mondhatni nélkülözhetlen egy új nemzedék nevelése, melynek romlatlan fogékony szívébe az élet végeig el nem enyészhet, el nem kopható betűkkel vésük be a pálinkaivás iránti halálos gyűlöletet.

E földad megfajtását a székely földön levő összes tanítóktól a nemzet szellemi és anyagi jóléte nemcsak várja, hanem föltétlenül meg is követeli. Ebben célt érhetünk, ha növendékeink nevelését vallásos meggyőződésen alapuló elvek szerint vezetjük, ezt pedig minden tanításnál, atánítás sikerére is haszonnal, megtehetjük.

Célt érhetünk, ha a gyermekekkel megismertetjük az erények hasznos és a bűnök számtalan rossz következményeit, milyenek: betegség, éhség, halál stb.

Példákkal fölvilágosítjuk, hogy Isten véghetetlen igazságánál fogva megjutalmazza az erényt s megbünteti a bűnt.

Elmondjuk nekik, hogy az Isten képe teremtett embert mi sem alacsonyítja annyira le, mint a részegség, mely az állatokon is alulhelyezi, mert az állat tudja ezt, mennyi elég s többet nem iszik, míg a részeges ember azt nem teszi.

Mig az iskolai kötelezettség ideje tart, a mindennapi iskolában hetenkint legalább kétszer, az ismétlő iskolában pedig egyszer beszéljünk oly szerencsétlenségeket, melyek a pálinkaivásból származnak s minden ily alkalommal intjük őket arra, hogy a pálinkaivástól óvakodjanak, mert megtörtént már nem egyszer, hogy olyan ember, ki előre csak szagát sem álhatta a pálinkának, lassankint csepegetni kezdte s végre részegessé lett, miáltal minden vagyonát tönkre téve, szerencsétlen családját koldusbotra juttatta.

Ezen mód alkalmazása mellett a 15 éves kor betöltéséig annyira megutáltathatjuk gyermekeinkkel a pálinkaivást, hogy attól egész életükben irtóznai fognak.

Uram! még nincs veszve minden, a székely nép nem fajult annyira el, hogy saját boldogságának ellensége legyen, sőt él benne a szép, jó és hasznos iránti lelkesülés s a vallás iránti hiú ragaszkodás.

Ébredjünk fel a mámorból!

Józanodjunk! Fogjunk kezeinkbe zászlót s szerezzünk a zászló alá bátran küzdő harcosokat, az elősorolt módokat hozzuk egyenletesen összehangzó mozgásba s néhány évtized múlva látni fogjuk, hogy az életől főreg végkép elpusztult s gyönyörködve szemléljük, miként a nemzeti életfa gyökerei kinyulnak s a galyak reménydus lombokkal ékeskednek.

Rajta tehát! Isten nevében fogjunk a nagy munkához, de ne csak szóval, hanem tettel is, mert ezt a nemzet, tehát mindnyájunk érdeke töltünk várja.

Küzdjünk, fáradjunk, izzadjunk, tegyünk meg mindent s ekkor majd nyugodt lelkiismerettel mondhatjuk el, hogy kötelességünket megtettük s az elérendő eredmény érdemeink koszorujában a legszebb „nefelejt“ fog maradni, mert egy nemzet mentettünk meg.

Pálinka, vesszen el a hied is!

Tódor Antal,
tanító.

Füredői levél.

Előpatak, 1882. július 11.

Előpatak felett is megnehezedett az idők járása. A hajdan fürdővendégektől nagy mértékben látogatott fürdő ma már kevesek által kerestetik fel. Mindenfelé üres szobák tátonganak a szemlélő elé, hirdelve az elmúlt boldog idők szép emlékét. Főleg a román királyságbeli bojárok, kik egykor itt nagy fényűzést fejtettek ki s temérdek pénzt hagytak hátra maguk után, maradtak el teljesen. Sem az idén, sem tavaly nem volt itt egy is közülök. Románok vannak ugyan most is a fürdő vendégek között, de ezek, úgy látszik, a szerényebb vagyoni viszonyok közt élő kereskedők és iparosok. A jelenlegi fürdővendégek száma 150-re tehető. Nagy részük zsidó, román, szász. A magyar kevés. Ritkán lehet magyar nyelvű társalgást hallani. Látszik, hogy Előpatak-nak a székely földön kedvezőtlen hie van. Pedig a közbirtokosság azon célra, hogy Előpatakot a közönségnek minél kellemesebbé tegye, az idén sokat áldozott.

A rozszant padlatu sétány kijavítottatott és meghosszabbítottatott. A patak erős cserefa-gerendákkal fedett be s homokkal behintve, alkalmassá tétetett a sétálásra, a mely itt némelyeknek futást jelent. A sétány alsó végén egy új kert ásottat s körülötte egy szép nagy park van készülöfélben. A közbirtokosság a régi út helyett a hegyek alatt jobbra új utat nyitottatott s a fürdővendégek meg vannak óva ezáltal a kocsi-zörejtől, a csordából hazajövő sertések, szarvas marhák esetleges alkalmatlanságaiktól. Még a múlt hó végén a sétány mellett vonult el melabús futással a disznócsorda, filosofusi nyugalommal a tehén- és bivalyserg. Most már vége az idylli állapotnak. Készen van a halas és csónakázó tö

is, csak a hal, a csónak és a víz hiányzik belőle. Egy völgy hatalmas köfállal bezártatott s arra lesz hivatva, hogy egykor halak fiekádozzanak benne a közönség mulattatására s a begyülemző vizet sajkák hasogassák e sport kedvelőinek gyönyörűségére. Hogy mikor lesz majd meg ez, annak a jó isten a megmondhatója. Mindenekelőtt sok eső szükséges, hogy a hegyekről leszakadó víz megtöltsé az elzárt völgyet. Aztán jöhetnek a halak, csónakok, a csendes holdvilágos esték, szerelemmel eltelt lágy szívek, következhetnek az ábrándok, élandalító ölelések, édes csókok. (A mama vagy papa persze nem lesz ott.) Addig mindezt a hervülő ifjúság és öregség az ilyenre kevésbé alkalmas föld göröngyein, az erdő fáiak susogó lombjai alatt lesz kénytelen élvezni.

Természetes, hogy mindezen javítások és építkezések teljes bevégezése után is maradand hely, hol a közbirtokosság a jövő években is kifejezheti áldozatkészségét, ha azt várja, hogy Előpatak nagy látogatottságban részesüljön.

A mindennapi, megszokott fürdői csendes életet mult vasárnap Eugen főherceg megerkezése és itt mulatása szakította meg. Már korán reggel szép, háromszínű zászlók hirdették, hogy nem közönséges napra ébredtünk. A magas vendég délután 3 óra tájban érkezett meg 4 lovas fogaton, gróf Nemes János kíséretében. Megerkezésekor a nagyenyedi cigány zenekar, a mely ez évre a fürdővendégek mulattatására szerződve van, Rákóczi-indulóval fogadta a fiatal főherceget. Egy vendéglő pitvarából meghallgatott néhány zenedarábot, aztán végig nézte a tiszteletére és mulattatására rendezett oláh néptáncot s azzal ismét kosíra ült és elhajtatott.

Azután visszaestünk megint a csendes, megszokott életbe. Szopogatjuk a kecsketejes vizet s várjuk, hogy megrongált egészségünk ismét visszatérjen.

Falusi.

Tenyészlovak kiállítására Csik-Szeredában.

(Július 13-án.)

Csik-Szeredában a tenyészlovak kiállításaf. hó 13-án tartatott meg, mely alkalommal az állami lötenyész-tési jutalomdíjak (65 drb magyar arany) következőleg osztattak ki:

Csikós kanca elővezettetett összesen 31 drb, melyek közül díjat nyertek, mint legsikerültebb szopós csikóval bemutatott anyakanczák a következők:

1-ső díjat 8 drb aranyban nyerte csik-zsögdi Mikó Bálint 7 éves sárga kancaja.

2-ik díjat 6 drb aranyban háromszéki zágoni Bartha Ferencz 12 éves sötét sárga kancaja.

3-ik díjat 5 aranyban, csikcsatószegei plebános Balázs Antal 5 éves világos pej kancaja.

4-ik díjat 5 aranyban, csikszeredai Stráva Miklós, honv. őrnagy, 13 éves fakó kancaja.

5-ik díjat 4 aranyban, csikszeredai Lázár Domokos 8 éves piros pej kancaja.

6-ik díjat 4 aranyban, csik-szent-tamási Bara János 5 éves piros pej kancaja és a

8-ik díjat 3 aranyban, szintén csik-szent-tamási Sándor György 11 éves piros pej kancaja.

Három éves kanca csikó elővezettetett összesen 9 drb, melyek közül díjazásban részesült 5 drb, még pedig:

Az 1-ső díjat 8 aranyban nyerte gyergyószárhegyi Miklósi Antal piros pej kanca-csikója,

a 2-ik díjat 6 aranyban csik-szent-királyi Bors Benedek piros pej kanca-csikója,

a 3-ik díjat 5 aranyban csik-szent-léleki Nagy Ferencz piros pej kanca-csikója,

a 4-ik díjat, 3 aranyban, cs.-sz.-simoni Beke János piros pej kanca-csikója és az 5-ik díjat, 2 aranyban, csik-várdotfalvi Sárosi Ferencz kanca-csikója.

Elővezettetett ezeken kívül 3 drb egy éves menekik, melyek közül csik-szeredai Eröss Eleké, mint legkitűnőbb, 3 arannyal jutalmaztatott. Tudósító.

Mindenféle.

— **Borzasztó tűzvész volt** Csik-Szeredában f. hó 13-án délután 4 órakor. Alig egy negyed óra alatt közel száz épület állt lángban. Hozzávetőleg sem lehet ma még meghatározni a kár nagyságát. A tűz a Szultán Lázár csürében, ütött ki a köhüd mellett s onnan kezdve a rétszelen levő gazdasági épületek, házak stb. kevés kivétellel majdnem a borviz utczáig mind leégett; csak a fűteza mellett levő házak maradtak meg, azokon belül fekvő épületek mind a lángok martalékaik lettek. Épen országos vásár lévén, végtelen zavar keletkezett a vásárosok közt. A kereskedők is sok kárt szenvedtek a hirtelen pakolással és hurcolkodással. Menteni keveset, majdnem semmit sem lehetett a folyton uralgó északeleti szél miatt. Emberélet nem esett áldozatul, de annál több takarmány, mely a csürökbe és istállóba télire már be volt hordva. A leégett épületek közül talán egy sem volt biztosítva. Az oltásnál, a mennyire hozzáférhető volt, nagy szolgáltatást tett a Csik-Taploca szomszéd községből segítségért hozott kitünő feckendő. Ember elég volt, hisz egy sokadalom népe csodálta szájátva a veszélyt, de nem volt eszköz, mivel oltani. Mert nagy szegénnyel és végtelen szomorú pirulással kell bevalanunk városunknak azon megmagyarázhatatlan szerencsétlen gyávaságát, hogy egy jóra való feckendője nincs a városnak. Pedig a közel lefolyt néhány év alatt ez már vagy ötödik nagyobb mérvű tüzeset. Ezen kívül pedig tűzrendőri fegyelem tekintetében is ott állunk, hol őseink állottak századok előtt. A városkapitány fut, izzad; de ha nincs fegyelem, nincs rend; ott minden fáradsága kárba veszt. A oltásnál önfeláldozó fáradsággal működtek: Tankó Nagy István gyimesi csángó, Gegő György taplocai földmives és Czimbalmos Ferencz kézdivásárhelyi asztalos mester, kiket mint egészen idegeneket e helyen is a legméltozabb elismeréssel kell felemlitnünk. Embertársi nemes buzgólkodásuk és fáradozásukért jutalmazza az a felemelő öntudat, mely az erős lelkű embernek legmagasztosabb jutalma.

— **A csikszeredai tűzvész** alkalmával — mint a hivatalos kimutatásból értesülünk — 40 gazdának elégett összesen 10 lakóháza, 31 csüre és 29 istállója. Ezekon kívül számtalan apró épület. Biztosítva voltak a Tamás István, Tamás Károly, Becze Antal, Lőrincz Ferencz és Bőjthy Endre épületei. A többi biztosítatlan.

— **Szerencsétlenség a petroliummal.** Az „Unio“ kertben K.-Vásárhelyt a felszolgáló leányka, a mint a függő lámpát helyére akarta akasztani, a petrolium begyult s a lámpa szétveté magát. A leányka lángba borult ruhával szaladt ki a házból. A jelen volt vendégek észrevén a veszélyt, segítségére siettek a szerencsétlen leánynak, ruháit letépték, a tüzet elfojtották s így a leányka a nagyobb veszélytől megmenekült, azonban karjai összeégtek.

— **A „valódi és eredeti“ Molnár György,** hazánk nagy művésze, Várady „székelyudvarhelyi“ dráma-szintársulatával elhagyta Sz.-Udvarhelyt s pár nap mulva már a keresztyáni fognak művészi játékában gyönyörködni.

— **A székelyudvarhelyi polgári olvasókör** e hó 9-én a „Cseré“-ben nyári mulatságot rendezett Szakács tanár elnöke alatt. A májális mind jó kedv, mind más tekintetben kitünően sikerült. A künn levő közönséget csak a késő este vetette haza. A polg. zené-egylet (mely a Szabó József elnöke alatt áll) e napon is szép jelét adá előmenetelének, melyhez csak gratulálni lehet. Sok ily kellemes mulatságot más-korra is!

— **Mikor a ló is udvarol,** vagy tragikomédia a ló hátán és a kocsiiban. Személyek: egy ló és lovagja, egy kocsi, benne az ideál és mamája; még két ló s egy egész ünnepi processzió. Színhely: egy falusi templom tere. Idő: a közelmúlt. Expositio: reggel 10 óra, a körmenet kezdetét veszi s a gavallér négy éves paripáján sétatovaglásra indul. Utközben találkozik az

ideállal, visszakiséri, mialatt a paripa, ismeretséget kövte a másik két lóval, eddig nem ismert szenvedélyek által kezd gyötörtetni. Bonyodalom. A kocsi nem haladhat a körmenettől; a mama ingerülten kiszáll, az ideál unatkozik, a gavallér izgatottan udvarol, lova pedig, nem állhatván tovább ellen a már tetőpontra hágott szenvedélyeknek, egy hatalmas drámai ugrásban tör ki. Általános zavar és rémület a lovak között és a kocsiiban. Kifejlet. A gavallér lefordul lováról, bele esve az út melletti vízzel telt árokba; a kocsi felborul, az ideál kingerik belőle, de eltévesztvén az irányt, gavallérja mellé jut. A tömeg szétválasztja a lovakat, a kétségbeesett mama pedig a gyászos sorsra jutott új ruha megmentésére rohan. Morál: Oh urfiak, szerelmes lóra ne üljetek!

— **A nyelvek és újságok statisztikájához** érdekes kiegészítést közöl a „New-paper and Bank Directory by Hubbard“ legújabb száma. Az európai nyelvek elterjedésére mi sem vet élenkebb világot, mint eme statisztika. E szerint az angol nyelv óriási mérvben terjed. A távirás terén az angol rövidségénél fogva ma már igazán nemzetközi érvényre emelkedett. A megjelenő lapoknak több mint fele szintén angol nyelvű. A világ összesen 34,000 újság jelenik meg 11,000 millió példányban s ebből 16,500 lap angol, 7600 német, 3600 francia és 1600 spanyol nyelven képviseli a modern világ gondolatkörét.

— **Az állami középipartanoda igazgatósága** pályázatot hirdet a Nyitra-, Sopron és Veszprémmegye, továbbá a budapesti „Régi Hívek“ szabadtörzsvisei páholy által alapított 100—100 frt ösztöndíjra; pályázhatnak az illető megyékből való olyanok, kik valamelyik középiskola 4. alsó osztályát jó sikerrel elvégezték és oly iparos segédek, a kik felvételi vizsgálatot tehetnek. Az iskolai, szegénységi és gyakorlati bizonyítványokkal felszerelt kérvények Hegedűs Károly intézeti igazgatóhoz (VIII. bodzafa utca 28 sz.) nyújtan-dók be legkésőbb szeptember hó 1-ő napjáig.

— **A gyergyói első takarékpénztár** forgalmi kimutatása 1882-ik évi június haváról. Bevétel: pénztár-maradvány 1882. május 31-én 6738 frt 55 kr, betét 18 tétel 1276 frt 63 kr, visszafizetett váltók 31,898 frt, visszafizetett előleg 139 frt, befizetett kamat 942 frt 33 kr, befizetett illeték 472 frt 72 kr, betéti könyvecske 50 kr, részvényszerítési díj 1 frt, késedelmi kamatok 5 frt 53 kr, visszaváltóra felvett kölcsön 20,100 frt, folyószámlára felvett kölcsön 6000 frt, részvénytőke 35 frt, különfélék 64 frt 30 kr, összesen: 67,673 frt 56 kr. Kiadás: visszafizetett betét és tőkésített kamat 17. tétel 2613 frt 50 kr, visszafizetett betét és tőkésített kamat folyó kamata 3 frt 12 kr, kölcsönadott váltókra 37,222 frt, kölcsönadott előlegre 156 frt, kifizetett osztalék 18 frt 92 kr, bélégyilleték múlt évi fizetések után 3 frt 64 kr, tisztviselők és szolga 1882. június havi fizetése 151 frt 75 kr, heti biztosos napi díjai 34 frt, visszaváltókra felvett kölcsönfedezet 2930 frt, folyószámlára felvett kölcsönfedezet 20,400 frt, előre fizetett kamat 505 frt 21 kr, postadíj és fiók-illetmény 5 frt 21 kr, üzleti költség 9 frt, házber. f. és második negyedére 25 frt, állami adó 125 frt, visszafizetett kamat és illeték 3 frt 10 kr, pénztárkésztet 1882. június 30-án 3458 frt 11 kr, összesen: 67,673 frt 56 kr. Gyergyó-Szent-Miklóson, 1882. június hó 30-án. Merza Kriszta, elnök. Juhász Károly, titkár.

— **A Gazdasági Mérnök** című mezőgazdasági és műszaki hetilap legutóbb megjelent száma ismét örvendtes tanúságot nyújtanak azon elismerésre méltó törekvéseiről, melylyel e nagy gondnal és kiváló szakértelemmel szerkesztett s igen díszesen kiállított lap a gazdasági és technikai szakismereteket terjeszteni és fejleszteni igyekszik. Ennek igazolására elég legyen utalnunk a lap gazdag és változatos tartalmára, melyből tájékozásul közöljük a következő cikkeket: A gépkezelők és fűtők szakszerű kiképzetése. Amerikai mezőgazdasági viszonyai s azok befolyása Európa mezőgazdaságára. A Gotthard-vasút (képpel.) A La-Manche csatornai alagút (képpel.) A fafaragás a Schwarzwaldban. A Tiszavölgy rendezéséről. L. Pasteur (arcképpel.) Szeszleparló (képpel.) Beton-lepcső (képpel.) A pantheon építéséről. Gonda Bélától. Szeszfűző iskola. Dr. Kosutánytól. A malomvilágításáról. Kazánfűtés petroliummal. Villamos fény a mezőgazdasági szolgálatá-

ban. A vas-ipar Felső-Magyarországon. A hengerlalomokról. Magyar indigó-gyártás. stb. A Gazdasági Mérnök előfizetési ára negyedévre 2 frt. Előfizetni lehet: Budapesten, Csillag u. 8. sz. a.

— **Vak műkritikusok.** Az „Indépendance Belge“ párisi levelezője a vakok intézetéről a következő érdekes dolgokat írja: Csofálatos, mennyire képes kifejlődni a vakoknál a tapintás és a hallás érzéke. Ismertem egy vakot, a limogesi székesegyház orgonistáját, s híres zeneművészt, a ki egy rajz egyszeri megérintése után megmondta, hogy az csinos, de nem tökéletes, itt és itt ez és ez a hibája van. A festményeknél sem hibázott, ha a színek vastagon voltak felitve. Egyszer egy indiai sált hoztak hozzá megbírálás végett. A szegény úgy találta, hogy némely helyen a pálmák jobban vannak csoportosítva, mint egyebütt. Sőt többet tudott. Ha egy nőnek az arcát egyszer megérinté, azonnal eltalálta, hogy az illető hölgy szép, csinos, vagy csupán kecses. A csúf nőknél udvariasságból hallgatott. Itélete mindig döntő volt, még a látókkal szemben is. Ha valamely társaságban egy hölgy szépségét magasztalták, a malicziózusok e kérdést vetették föl: „Vajjon Charrére mester — így hívták a vakot — is szépek találja?“ Ha az illető hölgynek nem igen volt mit szépségével dicsekedni, nem provokálta Charrére mester dicséretét; a legtöbb nem szép hölgy azzal a kifogással élt, hogy nem türi meg arcán egy durva férfi kezét, pedig Charrére mesternek finom és gyönyörűen ápolt kezei voltak.

— **A nemességre emelt koldus.** A spanyolországi Navarra tartományban van egy szédítő mélység, az Igorcarada, melyben már sok családott és nem családott szív keverte és lelte halálát. A minap egy szép leány, kit szeretője elhagyott, ugrott le a hegy fokáról a mélységbe, de a szegény a mélység falán egy kiálló bokorban megakadt, a melyből nem tudott kiszabadulni. A szerencsétlen leány szivszaggató kiáltásaira az arra járók mind oda gyűltek; de senkinek sem volt bátorsága a leányt kimenteni. Arra vetődött egy koldus is; az vállalkozott rá. Kötelet kötötték derekára s aztán leboasztották; a veszélyes bokor már-már engedni kezdett a lány terhe alatt, midőn épen az utolsó pillanatban jött a mentő s a leányt átkarolva felhuzatta magát. Az életmentő koldus e tettéért egy érdemrendet kapott, mely jogosítja a lovagi cím viselésére — titulus sine vitulo — de talán jobb lett volna néhány maravedit dobni szegénynek, mert most az új czimeit nyakába akasztva, mehet tovább — koldulni.

— **Ordítás hatósági engedély mellett.** Észak-Carolina egy kis városkájában a methodista község egyik tagja, nevezetesen Linkhaw ellen panaszt nyújtott be a hatóságnál, mivel az a karénekbé szörnyen beleordított. A panaszlevél így hangzik: „Linkhaw úgy énekel, mint egy barom, mindenkit megbotránkoztat, minden vers végén egy hosszút ordít hatalmas bika-hangjával, azért tehát kérjük a bíróságot, hogy Linkhaw testvérünknek tiltsa meg a karéneklésben való részvételt.“ Az első bíróság a felperes javára döntött, mire az alperés a főtörvényszékhez felebezett, mely illetéknépen ítelt: „Nincs Carolina azon törvényszéke, mely egy jámbor testvért a vallásos szertartás gyakorlásától eltiltana, míg azt komolyan gyakorolja, ha még úgy bög is mint a barom. Hogy pedig Linkhaw komolyan gyakorolja, s vallási ihletből ordít, az nem gátlható meg, s így csak hadd énekeljen.“ Azóta Linkhaw testvér még jobban ordít, hiszen hatósági engedélye van rá.

— **Asszonyi boszu.** Párisban legújabbán a következő botrány tartá izgalomban a közönséget: Ama fényes equipageok közül, melyek a boulogni erdőben robognak, a legfényesebb volt M. grófé, ki bájos néjével ült a hintó párnáin. A bakon a kocsis mellett egy néger ült. Egyszer csak a kínai pavillonhoz érnek, a kocsis megállítja a fogatot s ily beszédet tart a közönségnek: „Már az mégis szegény, gyálázat, így kocsikázni s a szegény családbérét meg nem fizetni. Igen hölgyeim és

uraim, ezek az uraságok, kik itt hátul kényelmesen hevernek, már négy hó óta adósaim és nekem nincs is tisztességes cipőm, a mit felhuzhassak.“ A gróf azt hitte, hogy kocsis megőrült, s lerántani akarta, akkor meg a néger állt fel és siránkozó hangon ezeket mondta: „Igenis, szegény Bob sem kapni a gentlemantól pénzt, ő is elszakítani cipő!“ Ezzel a két szolgáltelemelte lábát a megmutatták a cipőjüket, melyeknek nem volt talpuk. Képzeltetni a jelenetet. A grófné elájult, a gróf halálsápadt lett dühében, látva a kacagó és bámoló közönséget. Ekkor egy amazon vágatott felé, gunyosan mosolyogva s valamit odakiáltott, aztán eltűnt. Végre előkerült néhány rendőr, kik a szolgálteket bekísérték. A rejtélyes esett kulcsa az: a gróf még házassága előtt nagy világi volt, egy hölgygyel volt ismeretsége, kit abban a „világban, a hol mulatnak“ Hortense traischeurnak hívnak. Mikor a gróf elhagyta a szép Hortenset, ez boszut esküdött. Atyját, kit a gróf természetesen soha sem látott, rábirta, hogy álljon be kocsisnak a grófhhoz, s midőn ez végre állást kapott, betanítá a bosszura. A néget nagy összegben birták rá, hogy ő is eszközül szolgáljon. A két szolgálta most fogva ül, míg az amazon, ki nem volt más, mint Hortense, elszabadult s a gróf neve meg van hurcolva.

— **Rossz helyre jutott levél.** „Mint a szemem világára, egy vigyázok esernyőmre, szolt közelbb egy öreg tanácsos kollegájához, egy ismert sörcsarnokban, s különösen mióta egy kellemetlen esetem volt, soha sem bocsátom ki a kezem közül idegen helyen. De hallja barátom. A czukrászdában ülök a minap kávémat szücsölgetve. Csunya esős idő volt; esernyőmet oda tettem a sarokba. Asztalomnál nem sokára egy ifjú hölgy is helyet foglalt, ki a szemközti asztalnál ülő ifjával szerelmes pillantásokat váltott. Ah ezek értik egymást, gondolám magamban s elmosolyogtam e gondolatra. Midőn kávémat is megittam, újságaimat is elolvastam, elindultam. Az idő kiderült, esernyőmet sétatálcza gyanánt vittem kezemben. A mint kilépek, az ifjú hölgy elsapad s azt kérdi tőlem, hogy enyém-e az esernyő. Hát persze hogy az enyém, mondom neki, s azzal elmentem. Odahaza feleségem a szokás szerint kifizetie az esernyőt, hogy hamarabb száradjon: de ime, egy kis levélke hullott ki belőle. Persze, hogy feleségem olvasta el először. A levélben ezek voltak: „Édes Dezsőm (engem is Dezsőnek hívnak), ma szüleimmel B-nál leszünk, láss utána, hogy megismerkedhes a papával. A te kis Mariskád! Ah kedves barátom, önnek nincs fogalma zivatarról. Vén bünső, kiasszott csabító stb. stb., csak úgy özönlöttek feleségem ajkán. Hiába mondtam neki, hogy mint eshetett a dolog, nem akarta elhinni...“ De csak belátta tévedését? Kérdé a tanácsos ur asztaltársa. „Ah barátom, úgy vagyok e történettel, mint a vasárnapi libapecsények: az egész héten, hol felmelegítve, hol hidegen, de mindennap föltalálják.“

— **Évezredes fa.** A fák hosszú életéről tanúságot tesz a Teneriffa szigetén, Orotava városa melletti sárkányfa. Törzsének körülete ötven, magassága pedig hetven láb. Midőn 1402-ben Teneriffa szigetét felfedezték, e fa már ott állt, csaknem oly nagy volt, hogy a gumahesek — Teneriffa szigetének benszültöi — szentnek tartották. Azóta törzse odvas lett, koronájának legjobb ágai letöredeztek, de ő maga azért tovább áll, friss ágakat hajt, s a mit már évezredek óta megszokott, minden tavasszal dusan virágzik, virágai gyönyörű, fehérek, lilium-alakúak — a természet örök ifjúságának illatos jelképei.

Gazdaság és kertészet.

A burgonya belső szaporodása. A burgonya konservatívál foglalkozott közelebb a francia Lacharme. Ezen ezéla több fajta burgonyából igen szép gumókat válogatott ki és egy hüvös pinceben deszkapolcra rakta le őket. A csirázás megakadályozása végett a heti vizsgálat alkalmával a fejlődni kezdő rügyek szorgalmasan kikapartattak. Szeptember hónapban Lacharne azt vette észre, hogy a burgonyák hosszukban megrepednek, mint-hogy belsejökben mogorónyi gumók fejlődtek. Csalódás kikerülése végett burgonyás után ismételte a kísérletet, és ime szeptemberben az előbb leirt tüemény ismétlődött: a rügyek lecsipédése után minden gumóban 4 -5 apró világos vörös bőrű gumócska keletkezett.

Sajátságos betegséget észleltek a méhek-nél Düsseldorf, Wetman és Solingen kerületekben. A mult tavaszon rövid idő alatt május 6-tól 10-ig 1200—1500 kas méh, melyek összesen 24—30,000 márká értékét

képviseltek, pusztult el. A baj okát azon kigőzölésekben keresik, melyek egy mi-
renygyárból származva 5 negyedórányi ke-
rületben lecsapódtak. A betegség tünete
következő volt: Igen sok méh, a mint
a kashoz hazatért, dögölten esett le, mások
meg, melyek a kast elérték, nem vonultak
be abba, de rajszertien azelőtt táboroztak
és néhány óra múlva ott dögöltek el. A
mézben magában mirenyt kimutatni nem
sikerült, de igenis a méhek hulláiban és a
frissen hozott virágpörben. Ha a méhek ál-
czai ezen virágpörből esznek, természet-
esen el kell dögleniök s megrohadnak, mint
az ottani méhkasok görösövi vizsgálata
csakugyan be is bizonyítja. Az ily vesze-
delmes gyárak közelében lakó méhesgaz-
dáknak jó lesz tehát óvakodni és méheik-
ről gondoskodni, nehogy akkor okuljanak
már, mikor „késő bánat eb gondolat.”

Cserjék és bokrok nyelésének ideje. A
hesseni állatvédő egyesület arra hívja fel a
figyelmet, hogy a gazdaságra hasznos ma-
darak fészekhelyeinek kiméltése végett jó
lenne a cserjék, bokrok és élő sövények
metszését nem tavasszal, mint eddig, de
az aug. elsejétől márcz. elsejéig terjedő
időszak alatt befűjezni. Tekintettel erre a
hesseni miniszterium egy nevezetes rende-
letet bocsátott ki, melynek értelme röviden
oda megy ki, hogy a közutak mentén levő
fák és bokrok ezután a fent kitett időben
metszessenek meg. A miniszterium ily ér-
telembe a magán birtokosokra rá nem pa-
rancsolhat, de ajánlja ezeket is, hogy a
nyelésre a közjó érdekében a márczius 1.
és augusztus 1. közti időt használják fel.

Figyelmeztetés az aratókhoz. Az egész-
ségi szabályokat a mostani meleg napok-
ban különösen szem előtt kell tartani. Ke-
ves elővigyázattal sok kényelmet lehet
szerezni azoknak, kik a forró nyári napon
dolgoznak. Igen fontos az, hogy a tulságo-
san felhevült munkások igen hideg vizet
ne igyanak. Sokkal okosabb szomjazni,
mint jó esomé jéghideg vizet inni. E mel-
let a sok folyadék fokozza a bőrkiparólgást,
higítja a vért, gyöngíti a szervezetet és
folytonos szomjúságot idéz elő. A kéztö-
izületre öntött hideg víz, vagy a halánté-
kon tartott hideg vizes ruha hamar leszál-
litja a test hőmérsékét és könnyebbülést
okoz a nélkül, hogy ártalmas lenne. A fej
kiváló gondozás tárgyát képeze. Egy nagy,
nem fekete színű szalmakalap, melynek be-
sejébe néhány káposzta- vagy töklével ra-
katik, igen jól védi a fejet a melegtől. A
tarkónak az égető napsugaraktól oltalma-
zására jó a kalaphoz egy zsebkendőt tűzni,
ugy hogy annak legnagyobb része a nyak-
ra és vállakra lőjön le. Ez utóbbi óvin-
tkezés csak azoknak szükséges, kik a me-
zei munkához még hozzászokva nincsenek.

A zöld korhadásba átment fa a ritka-
ságok közé tartozik, pedig igen értékes, a
mennyeiben egy kékes zöld, sajátos fén-
nyű festanyagot lehet belőle előállítani, a
melyet egyenlő súly arannyal fizetnek.
A zöld korhadást egy élősd gomba idézi
elő. A festéket úgy a gomba, valamint a
fa is tartalmazza. Ezen festékek, különö-
sen ha sikerül azt valamikor nagyobb
mennyeiségben előállítani, a festészetben
nagy szerepe leend; nem egyéb az, mint a
vegyészek által xylochlorsavnak nevezett
anyag, melyet a fából egyrészt eczet és két
rész chloroform elegyével lehet kivonni.
— Előfordul a tölgy és bükkfában, s ha
valaki ilyen zöld színű korhadat fát talál,
jól teszi, ha a vegytani intézetbe beküldi
a festanyag még ismeretlen vegyi viszo-
nyának tanulmányozása végett.

Borszék fürdővendégeinek névjegyzéke.

(Juni 19-től július 4-ig.)

Siklódi Klára, kenyérsütőné, Maros-
Vásárhely. Fazakas Andrásné, kenyérsütőné,
Maros-Vásárhely. Paraszki János, keres-
kedő, Brassó. Dikai János férfi-szabó fiá-
val, Maros-Vásárhely. Jónás Ferencz alj-
neje és leányával, Seps-Szentgyörgy. Ja-
kab Péterné, kereskedőné, Gyergyó-Ditrő.
Lázár Lajos, 4-ed éves jogász, Kolozsvár.
Dezso Gyula, 3-ad éves jogász, Budapest.
Puskás Lajos, 4-ed éves jogász, Kolozsvár.
Holláda Mihály, földbirtokos, Fel-Cserná-
ton. Holláda János, földbirtokos, Al-Cserná-
ton. Balog Izra, kir. törvénz. bíró, Kézdi-
Vásárhely. Kelemen Imre, seg. telekkönyv-
vezető, Seps-Szentgyörgy. Sylvester Dénes
kir. aljárásbíró nejevel, Kézdi-Vásárhely.
Salamon János, főpincér, Maros-Vásárhely.
Kovács Pál, vendéglős, Gy.-Szentmiklós.
Pap János, főpincér, Szatmár. Csernikoszi
Gyula, borbély, Kolozsvár. Lázár Gergely,
birtokos, Vidradszeg. Hájek Sándor, me-
gyei orvos, Radnóth. Br. Bánfi Zoltán
birtokos nejevel, Beresztelke. Friedmann
Mór, tanító, Nyir-Bétek.
(Folyt. köv.)

67-ik közlemény

a háromszékmegyei „Erzsébet” árvaleány-
nevelő intézet javára történt szíves adako-
zásokról.

B. Szentkereszt Stephanie 9 db. könyv,
özv. Cserei Jánosné 2 frt 40 kr, Hankó László-
né 1 frt, Dávid Sándor 30 kr, Fejér Lu-
kácsné 4 drb olvasó, gr. Mikes Benedekné
14 drb könyv, 3 olló, 12 drb kezkenő.

1881. karácsonkor küldött ado-
mányok:

Br. Szentkereszt Stephanie 24 zseb-
kendő, 14 karton kezkenő, 24 gyűszű, 19
tűtartó, 12 kötött, 12 penna és íróntartó;
Szöcs Józsefné 24 mézes pogácsa, 1 koszu-
ru fűge, 30 drb kötött, 4 levél varrótű, 10 drb
gyűszű, 2 fenyőfa, 3 láb kötőfonal; Fejér
Lukácsné 3 drb köténynek való; Kovács
Áronné 1 csomag dió, 20 szál viaszgyertya;
Potsa Jánosné 25 liter buzaliszt, 25 liter
alma, 10 sing gyöles, 6 kezkenő, 18 kötő-
tű, 12 gyűszű, 3 levél varrótű, 1 vég perlti;
Cserei Jánosné 50 liter alma; Török Bá-
laintné 1 pakk édesség, 1 koszu fűge, 2
játék gyermekkártya; Kovács Istvánné
(tiszt.) 1 kas dió, 1 kas alma; Csizsár Mi-
hálné 1 posztó kendő, 2 koszu fűge;
Hankó Lászlóné 1 véka alma, 12 zsebkendő;
Pap Andrásné 4 zsebkendő; özv. Anbrus
Józsefné 1 kalács; id. Tóth Istvánné 24
kendő; Zayzon Lázárné 7 meter chiffon;
Szabó Mózesné 25 tányér, 2 kászó, 1 szál
kolbász és 2 hurka; Potsa Jánosné 32 to-
jás, 2 kalács.

A zárvizsga alkalmával 1882. ju-
lius 3-án:

Br. Szentkereszt Stephanie 10 drb
jutalom- és 10 drb emlékkönyv a Pozsonyba
menő 2 leány számára, gr. Mikes Benedek-
né egy varrőszköz-tartó és egy kézi táska,
Hankó Lászlóné 1 frt, Szöcs Józsefné 1 frt,
mél. Cserei Jánosné minden növendék ré-
szére 10 kr, — összesen 2 frt 50 kr, —
tiszt. Székely János 1 frt, Balog Sándorné
25 drb kartonkendő és 1 kiló cukor s kávé,
özv. Pap Andrásné 1 kas csersznye.

Fogadják a jótévő adakozók az árvák
nevében kifejezett hálás köszönetünket.

Kelt Zagonban 1882. július 8-án.

Br. Szentkereszt Stephanie,
elnök.

Bölcskevy Ilona,
jegyző.

Szerkesztői izenetek.

PAUL Árpád urnak Székely-Udvarhelyt.
Szívesen látjuk máskor is.

Hivatalos árfolyamok a budapesti ár-
és érték-tőzsdén.

Julius 14-én.

Magyar aranyjárdék	119.75
Magyar vasuti kölcsön	135.—
M. keleti vasuti államköt. I. kibocs.	91.25
M. keleti vasuti államköt. II. kibocs.	110.75
M. keleti vasuti államköt. . évi 1876	95.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	98.25
M. földtehermentesít. kötv. záradékkal	97.50
Temes-bánati földteherment. kötvény	97.25
Temes-bánati földt. kötv. záradékkal	97.—
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	98.25
Magyar szőlődezmá-váltási kötvény	97.50
Magyar nyereség-sorsjegy kölcsön	119.25
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	110.75
Oszttrák járadék papírban	77.—
Oszttrák járadék ezüstben	78.—
Oszttrák járadék aranyban	95.—
1860. államsorsjegyek	131.—
Oszttrák-magyar bankrészvény	823.—
Magyar hitelbank-részvény	316.—
Oszttrák hitelintézet-részvény	317.70
Cs. és kir. arany	5.67
20 frankos arany	9.57
Német birodalmi márka	58.90
London (2 havi váltókért)	120.95
Magyar papírjárdék	86.75

Felelős szerkesztők:

T. Nagy Imre, Dr. Kádbé Ferencz,
Ifj. Dobay János.
Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.

Piaci árak

		Kézdi-Vásárhely július 13.		Csik-Szereda július 12.		Sz. Udvarhely június 2.		Gy.-Sz.-Miklós július 8.	
		frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.
Helyi árak	Buza) tiszta	8	60	9	50	9	80	9	80
	) elegy	7	—	—	—	—	—	—	—
	Rozs) tiszta	6	—	6	25	6	—	6	50
	) elegy	5	40	5	—	4	80	—	—
	Arpa) tiszta	3	60	5	50	5	50	6	—
	) elegy	6	—	6	—	—	—	—	—
	Zab	3	40	4	25	3	50	3	—
	Törökbuza	6	—	6	40	6	40	6	80
	Kása) köles	10	—	10	—	—	—	8	50
	) árpa	—	—	—	—	—	—	—	—
Külső árak	Borsó	7	—	—	—	—	—	—	—
	Lencse	12	—	—	—	—	—	—	—
	Fuszulyka	6	—	5	50	5	—	6	—
	Lenmag	—	—	—	—	—	—	—	—
	Kendermag	—	—	—	—	—	—	—	—
	Bükköny	—	—	—	—	5	—	—	—
	Pityóka	2	20	—	—	3	50	2	40
	Marhahus	—	40	—	36	—	40	—	40
	Disznóhus	—	44	—	44	—	48	—	48
	Juh-hus	—	24	—	24	—	—	—	30
Egyéb árak	Szalona	—	75	—	80	—	72	—	70
	Fagygyu	—	32	—	36	—	36	—	40
	Malacz	1	—	—	—	—	90	—	90
	Lud	—	70	—	—	1	—	1	—
	Réce	—	40	—	—	—	80	—	60
	Bárány) fejér	—	—	—	—	3	—	1	70
	) fekete	—	—	—	—	—	—	2	30
	Egy pár csirke	—	60	—	50	—	—	—	45
	10 tojás	—	10	—	15	—	13	—	13

Magy. kir. államvasutak keleti vonalának MENETRENDJE.

(Érvényes 1881. évi május 15-től.)

A Predeal—nagyvárad irány:

A Nagyvárad—predeal irány:

Állomások:

Állomások:	Személy vonat 203. sz.	T. v. I. II. III. oszt.	óra és perc	
			óra	perc
Bukurestből	Indul	—	—	—
Predeal	—	—	—	—
Tömös	—	—	—	—
Brassó	Érk.	—	6.13	7.25
Földvár	Ind.	—	6.52	8.01
Apáca	Ind.	—	7.23	9.33
Agostonfalva	—	—	7.51	1.01
Köhalom	—	—	—	—
Héjasfalva	—	—	10.15	4.01
Szegesvár	Érk.	—	10.32	4.29
Medgyes	Ind.	—	10.52	5.23
Kapus	Ind.	—	12.06	8.10
Tövis	Ind.	—	12.24	8.38
Köcsárd	Ind.	—	12.30	9.50
Kolozsvár	Ind.	—	2.06	12.49
Nagyvárad	Ind.	—	2.26	2.18
Budapest	Ind.	—	3.24	4.09
Budapest	Ind.	—	3.34	4.50
Kolozsvár	Ind.	—	5.59	8.47
Nagyvárad	Ind.	—	6.28	8.20
Budapest	Ind.	—	11.04	6.52
Budapest	Ind.	—	11.24	—

Állomások:

Állomások:	Személy vonat 204. sz.	T. v. I. II. III. oszt.	óra és perc	
			óra	perc
Budapest	Ind.	—	7.30	—
Nagyvárad (vend.)	Érk.	—	4.18	262
Kolozsvár	Ind.	—	5.00	6.50
Köcsárd (vend.)	Érk.	—	9.40	4.58
Tövis (vend.)	Érk.	—	10.14	8.—
Kapus	Érk.	—	12.38	11.43
Medgyes	Érk.	—	12.48	12.23
Szegesvár	Érk.	—	1.47	2.17
Héjasfalva	Érk.	—	2.07	3.—
Köhalom	Érk.	—	3.41	5.44
Apáca	Érk.	—	3.51	6.52
Földvár	Érk.	—	4.11	7.42
Kolozsvár	Érk.	—	5.22	9.49
Nagyvárad	Érk.	—	5.32	10.33
Budapest	Érk.	—	5.50	11.15
Budapest	Érk.	—	8.18	3.53
Nagyvárad	Érk.	—	8.51	4.41
Budapest	Érk.	—	9.23	5.37
Budapest	Érk.	—	10.02	6.48
Nagyvárad	Érk.	—	—	—
Budapest	Érk.	—	—	—
Budapest	Érk.	—	—	—

A vastagabb keretbe nyomtatott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 perzig
számított éjjeli időt jelentik.

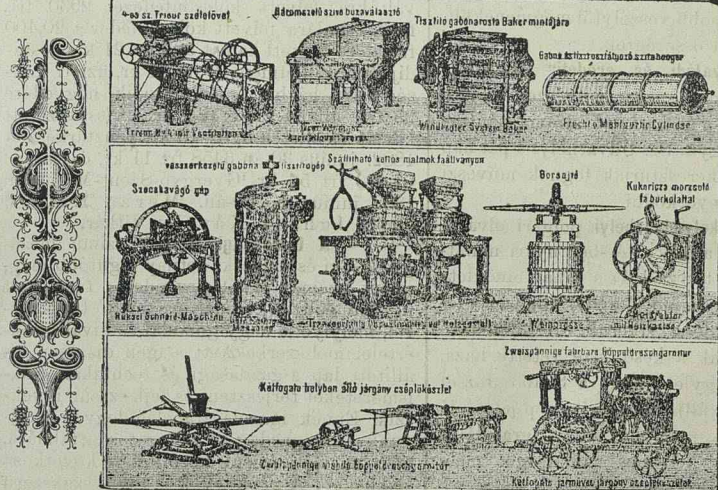
Gutjahr és Müller

BUDAPESTEN.

Első b.-pesti trieur, rostalemez és gazdasági gépgyár.
(Ezelőtt BROGLE J. és MÜLLER) a Margithid közelében.

Ajánlják szolid szerkezetű és javított gyártmányukat, ugymint:

9-30

Trieurök gazdaság számára: Járgány, cséplőgépek, Szelelő rosták, Kukorica-morzsolók, Szeeszkavágók, Borsajtók.	Különlegességek malmok számára: Dupla malmok, Malom trieurhengerek, Gabnaosztályzó hen- gerek, Koptató gépek,	Daraválasztó gépek, Tarárok, Detacherök. Malomalkatrések, u. m.: Transmissiók, Szikerek,	Rosta-lemezek: Cséplőgép-rosták, Liszthenger-sziták, Koptató lemezek, Ráspolj-lemezek. stb. stb.
--	---	---	---

Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelyt.